

Skriftlig notat - Stortingsmelding 7 – Om seksuell trakassering

Likestillingscenteret gir honnør for at den første helhetlige sammenstillingen om seksuell trakassering fremmes for Stortinget. Stortingsmeldingen har et bredt perspektiv og beskriver trakassering på tvers av samfunnsområder; i arbeidslivet, i utdanning og skole, kultur- og fritidsaktiviteter, idrett og frivillighet, og på internett.

Vi kjenner oss igjen i beskrivelsene, og vil berømme at meldingen er tydelig på at normer og forventinger til kjønn og seksualitet er beskrevet blant årsakene til at seksuell trakassering skjer.

Vi vil likevel løfte fram noen forbedringsområder:

- Kunnskapshull
- Seksuell trakassering av tykke
- Samvirkende diskriminering
- Rasisme
- Seksuell trakassering og utviklingshemming

Bagatellisering – lite kunnskap og manglende bevissthet

Det er forstemmende at ansatte i større grad tar trakassering på alvor, hvis det er en kollega som utsetter deg for det, enn om det er en kunde eller tjenestemottaker. Vi mener det er viktig å se nærmere på sammenhengen mellom for lite kunnskap, at det kun er de mest alvorligste hendelsene som rapporteres, og hvilke episoder og hendelser som anses som alvorlige nok pga avsender? Og hva det faktisk betyr; at ansatte sosialiseres til å måtte tåle trakassering fra kunder eller tjenestemottakere. Nulltoleranse er viktig, og støtte og oppfølging, uansett.

Frihet fra seksuell trakassering av tykke mennesker

Selv om stortingsmeldingen har et normbevisst og forsøksvis interseksjonelt perspektiv, mangler det søkelys på de utfordringene tykke mennesker møter, som blant annet omhandler seksuell trakassering. Det handler både om likestilling og holdninger, samt behovet for økt kunnskap om tykke menneskers sårbarhet for trakassering og diskriminering.

Tykke mennesker er sårbare for trakassering. Ofte blir de møtt med holdninger om å være takknemlig for hvilken som helst seksuell oppmerksomhet som de får, dette kommer av at de i utgangspunktet blir avseksualisert der slanke kropper blir overseksualisert. Denne diskrimineringen forsterkes av samfunnets tykkfobiske holdninger. Dette fører til internalisert skam og selvforakt. Samfunnet ser ofte på tykke personer som mindre verdige av beskyttelse, eller at seksuell vold og

trakassering mot tykke ikke forekommer, noe som gjør det vanskeligere for ofre å stå frem eller få forståelse for sine opplevelser.

Krevende å få til et interseksjonelt perspektiv

I beskrivelsene om hvem som er ekstra utsatt for seksuell trakassering, nevnes kvinner, unge, skeive, funksjonsvarierte og personer som tilhører en etnisk minoritet. Det som mangler er en helhetlig understreking av at det skjer fordi de er «annerledes» og dermed blir møtt med ubehag som direkte kan knyttes til deres identitetsmarkører eller ytre kjennetegn. Det er viktig at ulike diskrimineringsgrunnlag ses i sammenheng i videre oppfølging av stortingsmeldingen, og anerkjenner at når en utsettes for diskriminering og seksuell trakassering samtidig, så oppleves det som ekstra vondt og hvilke konsekvenser det har både for enkeltpersoner og for samfunnet. Vi håper anbefalingene i Dobbel tabu blir fulgt opp i videre arbeid, og at støtte tjenester for utsatte får god nok kunnskap om risikofaktorer normbrytere opplever og den vold og seksuell trakassering som kan virke ekstra sterkt.

Når seksuell trakassering oppleves enda verre – manglende oppmerksomhet mot rasisme

Rasisme nevnes kun to ganger i stortingsmeldingen; og bare med henvisning til forskning:

«Dersom noen utsettes for både rasisme og seksuell trakassering oppleves det som verre»

Her er det både for lite kunnskap og ikke gode nok tiltak. Vi håper inderlig at i tiltaket om å innhente kunnskap om konsekvensene av rasisme, diskriminering og hatytringer for samfunnsdeltakelse, også inkluderer seksuell trakassering.

Utviklingshemmedes rett til et liv fritt for vold og trakassering

Utviklingshemming nevnes bare to ganger i stortingsmeldinga; et sted om tidlig og tilpasset kunnskap for å forebygge trakassering, og det andre hvor ansatte rapporterer om størst omfang av seksuell trakassering fra tjenestemottakere.

Det viser at en særlig innsats for å øke kunnskap om kropp, grensesetting og rettigheter, spesielt tilrettelagt for utviklingshemmede er viktig og nyttig.

Likestillings senteret gjør dette gjennom [VIP – viktig interessant person](#). Det er et forebyggende program hvor utviklingshemmede deltar på 12-ukerskurs og lærer om følelser, grensesetting, vold, selvbestemmelse osv. Programmet driftes i 22 kommuner og 5 virksomheter nasjonalt, hvor Nok. Hamar og Likestillings senteret utdanner og følger opp instruktører.

Gjennom det arbeidet ser vi at det er mye seksuell trakassering og lite opplæring i å forstå hva det er og hvordan sette grenser for seg selv og andre. Samfunnet tenker at seksuell trakassering ikke er noe som angår gruppa, men det er helt feil. Vi som samfunn har et ansvar for å gi utviklingshemmede like gode eller bedre muligheter til å beskytte seg selv og si nei som resten av oss.

Livsløpsperspektiv – tidlig innsats!

Det er veldig bra at det er en tydelig innsats for normbevisst kunnskapsheving og nulltoleranse for trakassering i skole og barnehage. Avslutningsvis vil vi påpeke at god kunnskap om og rett til å bestemme over egen kropp fra tidlig alder, er et viktig grunnlag for å stå imot krenkinger når vi vokser opp.